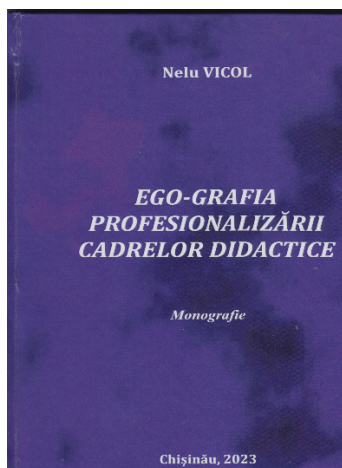

<https://doi.org/10.52387/1811-5470.2024.4.15>
CZU: 37.091:37.015:373.091(478)

A unique monographic work in title and content: The EGO-GRAPHY OF THE PROFESSIONALIZATION OF TEACHING STAFF

O lucrare monografică inedită prin titlu și prin conținut: EGO-GRAFIA PROFESIONALIZĂRII CADRELOR DIDACTICE

Autor:
Vicol Nelu, dr., conf. univ.
ISBN 978-9975-3524-6-8. 271 de pagini
Chișinău: Compania editorial-poligrafică
„Totex-Lux”, 2023

Ceea ce propune autorul în textul monografiei răspunde unei insistări epistemologice, aceasta semnificând etapa „duratei actuale” a unor evenimente conjuncturale și prezentând etajele superioare ale unei „ascensiuni recente” a realizărilor în educație. Autorul și-a propus în această lucrare identificarea, în cadrul general al educației din Republica Moldova, a acelor aspecte de succes, dar și de insucces, ce au caracterizat și au determinat semnificațiile educaționale într-o temporalitate când școlii și cadrelor didactice li s-au acordat sau li se acordă votul de încredere pentru formarea intelectualului țării, acesta fiind elevul. Demersul lucrării este construit pe logica și filosofia prezentării domeniilor de referință, cu cercetarea aspectelor celor mai importante, ne referim la cele două capitole ale monografiei – *Profesionalizarea cadrelor didactice: paradigmă sau politică educațională*; *Profesionalizarea cadrelor didactice: paradigma între „la suprafață” și „în imersiune”* –, discuția axându-se pe valorile puse

în evidență de cercetările realizate acum 10-15 ani și pe acelea pe care le-a investigat autorul însuși în acest sens. După cum afirmă și autorul în *Introducere*, principala idee pe care se axează monografia este, pe de o parte – de a realiza explicitarea savantă a anumitor probleme ce provoacă învățământul pedagogic și, pe de altă parte – de a efectua o analiză a conceptului de criză temporală a educației și a profesionalizării cadrelor didactice față de tradiție, față de modernitatea civilizației actuale în măsura în care școala se percepe pe sine drept o nouă tradiție sau o formă de autoritate.

Astfel, autorul vizualizează *orientarea timpului de practică istorică* – cea tradițională, ca fiind practică standard, și *orientarea de practică actuală* – cea modernă, ca fiind practică de schimbare; aceste două orientări pornesc exclusiv de la practica tradițională a cadrelor didactice și de conducere. Dl dr.conf.univ. Nelu Vicol potențează scopul și valorile cercetării menționând că incursiunile și orientările actuale reclamă reformele educaționale inițiate în Republica Moldova, acestea remarcând și *necesitatea profesionalizării cadrelor didactice în contextul provocărilor societale*. Așadar, este credibilă cercetarea pe care o vizualizează autorul în perspectiva elementelor și delimitărilor paradigmatică, onorând și analizând idei, concepte și metodologii expuse în unele studii, monografii și articole.

Valorificând conceptele respective, autorul monografiei inserționează în cadrul profesionalizării cadrelor didactice una dintre valorile inovative ale științei sale în învățământul pedagogic, și anume conceptul de *ego-grafia profesionalizării cadrelor didactice* și componentele paradigmatică ale acestuia. Un alt concept valorificat de autor îl semnifică *metaformarea* cadrelor didactice, axată pe o altă ascensiune, și anume aceea fundamentată de activitatea/de practica reflectivă și de profesorul reflectiv. Aceste două componente sunt sintetizate în dimensiunea profesorului cercetător. În dialogul dintre teorie și experiență cuvântul aparține atât

faptelor cât și gândirii asupra lor. O astfel de convingere a autorului este una temeinică, deoarece experiența nu poate fi probată, nu poate dobândi semnificație decât în funcție de teorie, care aduce o viziune mai complexă asupra fenomenelor. Distanța dintre teorie și practică este reductibilă permanent, prefigurând o nouă alianță, însă o dată cu această benefică apropiere, se modifică implicit distanța de la care se privește fenomenul împlinit, pentru a putea fi încadrat coerent în modelul teoretic ca atare.

Astfel, lucrarea este o încercare inedită de a cuprinde într-o viziune analitică și sintetică momentele cele mai importante din spațiul și timpul fenomenului educațional din Republica Moldova, în general, și din spațiul învățământului pedagogic, în special, aceste două spații fiind fundamentate de ego-grafia profesionalizării cadrelor didactice. Originalitatea lucrării este confirmată și de reflecția asupra aspectelor de *politică educațională în învățământ* și a unui parcurs reprezentativ în aria teoretică a ambianței rangurilor de profesionalizare a cadrelor didactice în spiritul timpului, de incipituri ale comportamentului cadrelor didactice, de construcția mentală a profesionalizării cadrelor didactice, de fluiditatea posibilităților de solidități în profesionalizarea cadrelor didactice, care este vizualizată de autor drept construct al mișcării sociale misionare, deci a umanismului etc., și, în această perspectivă, monografia este o lucrare inedită în științele educației, cu reverberații în filosofie, sociologie și cultură.

Aderăm totalmente la ideea autorului că lucrarea se înscrie într-o acțiune paradigmatică ce rămâne a fi un cadru general de referință ce corelează între ele conceptele și teoriile care dirijează activitatea și raționamentele cercetătorilor cointeresați de elaborarea, obținerea și dezvoltarea cunoștințelor, așadar, asigurând coeziunea savantă a unei comunități științifice în legăturile pe care le menține cu obiectele cunoașterii. Autorul este convins că identificarea, elucidarea și valorificarea educației/a învățării semnifică *dinamica funcțională „făcută” în interior*, dar, mai ales, *dinamica funcțională „de făcut” în exterior*. Pentru a putea realiza scopul propus, autorul își reperează expunerea pe un șir de idei concludente, cum ar fi următoarele: este posibil și de dorit ca o serie de discipline științifice, predate în școală, să fie umanizate ori spiritualizate?; care anume și cum?; ce conținuturi „teoretice” se predă și învață elevii în liceele „teoretice”?; ce semnifică „liceele teoretice”?; există o listă noțională/terminologică a „conținuturilor teoretice” în aceste „licee teoretice” pe care să o cunoască și să o asimileze elevii și să conștientizeze atare conținuturi ca fiind beningve și utilizabile *in*

vivo, în *mersul-prim* al vieții lor, deci la firul vieții?; cum se elaborează manualele școlare, cine sunt autorii și ce valori promovează aceștia?.

Alte idei tot atât de concludente ale dlui Nelu Vicol se referă la cadrele didactice care sunt contemporanii noștri intelectuali, cu toate genialitățile lor simple, însă: pe ce pedestal se afirmă ele?; ce reprezintă școala pentru ele: un frumos și comod edificiu istoric sau modern din pereți sau un spirit ce „s-a clădit” în acest edificiu?; cum „se întipăresc” cadrele didactice în sistemul și în procesul educațional?; cum sunt profesionalizate ele?; ce politici promovează în acest sens instituțiile pedagogice și ministerul de resort?; sunt depășite disfuncțiile tradiționale, limitele și constrângerile impuse de diferitele discipline academice în învățământul pedagogic?; este suficientă doar profesionalizarea pedagogică „la suprafață” sau trebuie să implementăm „în imersiune” o profesionalizare a cadrelor didactice de tip „hibridare intelectuală progresivă” (aidoma ritualizării comportamentale ca fiind o componentă-cheie a culturii umane)?; sunt motivate cadrele didactice în „a pași” în afara *zeitgeist*-ului, deci în afara spiritului timpului?

În viziunea pe care o propune autorul, abordarea educației recuperează o bună parte din complexitatea reală a fenomenului pedagogic, întrucât aspectele pe care le are în vedere, în speță discursul practic și cel sintetic, reprezintă grade superioare ale analizei critice. Desigur, cunoaștem că o lucrare în educație se scrie în contextul unor orientări actuale, autorul optând pentru ineditul operei sale. Privind într-o perspectivă largă, lucrarea se pretează unui model scriptural original, bine documentat (117 surse bibliografice), ce prezintă prin prismă teoretică fapte reale, produse într-un anumit timp. În felul acesta, pe fonul celor relatate mai sus, apare firească concluzia că avem în față o lucrare la intersecția a trei domenii de referință: teoria educației – învățământul pedagogic – profesionalizarea cadrelor didactice ca orientare metodologică. Opțiunea autorului ține de răspunsul personal la diversele problematice, atrăgând atenția, de fiecare dată, la posibilele soluții în vederea modernizării. Ideea structurării conținutului, a alegerii formei de prezentare, care este una bazată pe o analiză și sinteză logică, filosofică, a selecției valorilor promovate, este una de interes general și, în această perspectivă, considerăm că lucrarea își va găsi cititorul potrivit.

Simona ANTOFI,
dr., prof. univ.,
Universitatea „Dunărea de Jos”
din Galați, România